

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 15 maja 2020 r.

Pozycja 130

POSTANOWIENIE

z dnia 19 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 57/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący i sprawozdawca
Michał Warciński
Justyn Piskorski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 18 września 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.C.

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 kwietnia 2019 r. (data nadania) A.C. (dalej: skarżący), wystąpił o stwierdzenie, że art. 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924; dalej: ustawa o emeryturach pomostowych) w zakresie, w jakim „wymaga, aby okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w przepisie, ustalany był w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 i 3” tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżący twierdzi, że zaskarżony przepis narusza wyrażoną w art. 2 Konstytucji „wolność od działania prawa wstecz” (zasadę *lex retro non agit*) oraz „wolność od niesprawiedliwego zróżnicowania podmiotów prawa” (zasadę sprawiedliwości społecznej). Uzależnia bowiem przyznanie emerytury pomostowej od spełnienia warunków określonych w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Wykaz prac określony w załącznikach nr 1 i 2 do tego przepisu stanowi więc kryterium oceny pracy wykonywanej przed wejściem w życie ustawy o emeryturach pomostowych. Pozbawia prawa do emerytury pomostowej te osoby, które wykonywały prace odpowiadające – z wyłączeniem załączników do ustawy – kryteriom pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Zakwestionowany w skardze art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych narusza także wyrażone w art. 32 Konstytucji prawo do równego traktowania. Uniemożliwia bowiem zaliczenie okresu wykonywanej przed 1 stycznia 2009 r. pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32

i art. 33 ustawy 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, ze zm.) do okresu pracy uprawniającego do nabycia świadczenia emerytalnego.

Postanowieniem z 18 września 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 27 września 2019 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze stwierdzając, że nie spełnia ona podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK). Skarżący zarzucił bowiem niezgodność art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych wyłącznie z zasadami wyrażonymi w art. 2 i art. 32 Konstytucji. W związku z tym nie wskazał naruszonych praw, a w konsekwencji nie określił sposobu ich naruszenia.

W zażaleniu złożonym 4 października 2019 r. skarżący zarzucił, że Trybunał błędnie przyjął, iż w sprawie, w związku z którą wniósł skargę konstytucyjną, art. 2 i art. 32 Konstytucji nie mogą być wzorcami kontroli dla zaskarżonego art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Uzasadniając powyższy zarzut wskazał na wyrok z 3 marca 2011 r. (sygn. K 23/09, OTK ZU nr 2/A/2011, poz. 8), w którym Trybunał stwierdził, że prawo do emerytury pomostowej stanowi szczególne uprawnienie emerytalne i nie należy do prawa do zabezpieczenia społecznego zagwarantowanego w art. 67 Konstytucji. W związku z tym skarżący nie miał obowiązku wskazania – poza prawem do równego traktowania – innego naruszonego prawa. W tej sytuacji odmowa przekazania skargi do merytorycznej oceny z powodu niespełnienia przesłanki określonej w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK jest przejawem nadmiernego i nieuzasadnionego formalizmu. Jej skutkiem jest pozostawienie zaskarżonego przepisu poza kontrolą konstytucyjności.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał rozpatruje zażalenie w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Rozpoznając zażalenie, bada zakwestionowane postanowienie pod kątem prawidłowego zidentyfikowania w nim przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W złożonym środku odwoławczym skarżący nie uwzględnił tego, że postanowienie z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/00, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225), w którym Trybunał wypowiedział się na temat charakteru art. 32 ustawy zasadniczej, jest orzeczeniem pełnego składu sądu konstytucyjnego. Wyraża ono pogląd prawny, którym są związane pozostałe składy orzekające, a odstąpić od niego może – w myśl art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e u.o.t.p. TK – wyłącznie Trybunał orzekający w pełnym składzie. Postanowienie to kształtuje zatem orzecznictwo tego organu w sprawach zainicjowanych wniesieniem skargi konstytucyjnej (zob. postanowienie TK z 31 grudnia 2015 r., sygn. Ts 273/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 736 i wskazane tam postanowienia). Zmiana przedstawionego w nim poglądu, przy zachowaniu porządku konstytucyjnego, musiałaby być podyktowana bardzo silnymi argumentami merytorycznymi. Jak przyjmuje się w judykatach Trybunału, stałość linii orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego jest wartością, stanowiącą składnik konstytucyjnej zasady zaufania do pań-

stwa i stanowionego przez nie prawa (zob. wyrok pełnego składu TK z 26 lipca 2006 r., sygn. SK 21/04, OTK ZU nr 7/A/2006, poz. 88).

Skarżący wydaje się nie zauważać tego, że wymóg wskazania w skardze konstytucyjnej naruszonych praw o charakterze podmiotowym ma swoje źródło w samej Konstytucji. Zgodnie bowiem z jej art. 79 ust. 1, skargę może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. Formalnym potwierdzeniem tego wymagania jest natomiast art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK, który stanowi, że skarga konstytucyjna zawiera wskazanie naruszonego prawa lub wolności konstytucyjnej. W związku z tym, nawet jeśli art. 67 Konstytucji nie jest adekwatnym wzorcem kontroli dla zakwestionowanego w skardze art. 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924), to nie ma przesłanek, które zwalniałyby wnoszącego skargę z obowiązku wskazania konstytucyjnych wolności lub praw. W świetle powyższego, a także z uwagi na to, że wyrażone w art. 32 Konstytucji prawo do równego traktowania ma charakter wyłącznie ogólny, należy stwierdzić, iż sformułowany w zażaleniu zarzut nadmiernego i niczym nieuzasadnionego formalizmu Trybunału jest bezzasadny.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że w postanowieniu z 18 września 2019 r. zasadnie uznał, iż skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowej przesłanki wynikającej z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanej w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK. Dlatego – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – prawidłowo odmówił nadania jej dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 ustawy o TK – nie uwzględnił zażalenia.